

O diplomă de confirmare a privilegiilor târgului Baia de Criș

VASILE IONAȘ

Așezată în depresiunea Zarandului, pe valea Crișului Alb, localitatea Baia de Criș se număra odinioară printre cele mai însemnate centre miniere ale Transilvaniei. Despre bogăția locului în metale prețioase și despre extragerea și prelucrarea minereului există informații încă din epoca romană. Prima atestare documentară a localității apare în actul donațional emis de regele Ungariei, Sigismund de Luxemburg, la 14 august 1390¹, în favoarea magistrului Ladislau, fiul lui Petru de Sieuț (*Sarow*), comitele Timișoarei. Între numeroasele sate dăruite în ținutul Zarandului figurează și „*possessio Feyrkeresbanya*”² cu mina de aur (*aurifodinam*) aflată în hotarele sale.

Mai târziu, același rege Sigismund de Luxemburg, prin porunca adresată la 4 aprilie 1427³ vameșilor din Soimuș și de pe tot cuprinsul regatului, scutește de taxe alimentele, fierul și celelalte mărfuri trebuitoare minerilor din Baia de Criș și Băița (*Althumberg et Pernseyfen*). Atent la bunăstarea locuitorilor, prin diploma din 8 iulie 1427⁴ regele dăruiește Băii de Criș satele învecinate, Țebea și Rișca (*Chyba et Ryska*). Localitatea este amintită acum drept „oraș” (*civitas Althumberg*), iar între orașeni și mineri sunt menționați și oaspeții (*hospitum*). Sunt, desigur, coloniștii germani aduși pentru încurajarea mineritului.

Privilegiile localității sunt reconfirmate în vremea principilor ardeleni și recunoscute de împărații Habsburgi după intrarea Transilvaniei sub stăpânire austriacă. Documentul pe care îl prezentăm mai jos face parte dintr-o serie de asemenea reconfirmări. Este vorba de diploma emisă de împăratul Leopold I al Austriei în 28 iunie 1701, la Viena, la cererea locuitorilor din târgul privilegiat, Baia de Criș⁵. În numele acestora, Petru Gyarmati și Ioan Iosa au prezentat Cancelariei imperiale actul emis de principele Ștefan Báthory la 27 septembrie 1573 (al cărui

¹ *Documenta historiam Valachorum in Hungariam illustrantia usque ad annum 1400 p. Christum*, Budapesta, 1941, p. 394-399 (dosar 356).

² Această prună denumire ar însemna, în traducere, *Baia Crișului Alb*. Alte documente pomenesc localitatea sub forma „*civitas Althumberg*” (1427), „*Kirisbanya*, oppidum Keresbanya alio nomine Feyerkeresnaghbanya alio nomine Czibebanya” (1444), „*Naghbanya*” (1445). Cf. Coriolan Suciș, *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, vol. I, Edit. Academiei R.S.R., f. 1., f.a., sub voce.

³ *Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen*, vol. IV (1416-1437), publicate de Gustav Gündisch, Sibiu, 1937, p. 279-280, nr. 2000.

⁴ *Ibidem*, p. 316-317, nr. 2016.

⁵ Direcția Județeană Hunedoara a Arhivelor Naționale, fond *Primăria comunei Baia de Criș*, doc. 1/1701.

text îl redăm, de asemenea), prin care, la cererea judeului Ștefan Báthory și a juratului Luca Diacul, orașeni din Baia de Criș, era întărită stăpânirea târgului asupra satelor Țebea și Rișca, precum și vechile drepturi și libertăți acordate în trecut de regii Ungariei. În schimbul privilegiilor de care se bucurau, locuitorii erau datori a ceda Fiscului princiar urbura, însemnând a opta parte din aurul, argintul și orice alte metale extrase, potrivit obiceiului din vechime.

Față de drepturile și libertățile cuprinse în diploma princiară din 1573, împăratul Leopold I adaugă altele noi, ce fuseseră răpite prin „nedreptătea timpurilor trecute” și acordate satului Brad, dar puteau fi restituite acum, după instaurarea păcii dintre Creștinătate și „dușmanul turc”. Astfel, era acordat localității Baia de Criș dreptul de a ține târg săptămânal, luna, și patru târguri anuale libere, unul în a doua zi de Rusalii, al doilea la sărbătoarea Fericitei Esthera (18 iulie), al treilea la sărbătoarea Sfântului Nicolae Episcopul (17 decembrie) și al patrulea la Fericitul Teodor Martirul (20 noiembrie), pe stil vechi.

Diploma privilegiată se prezintă sub forma unui caiet cu dimensiunile de 200 x 290 mm, cu 6 file din pergament și câte o filă de gardă din hârtie. Copertele sunt din carton învelit în pergament, decorate cu chenar ornamentat și având imprimată în mijloc stema cu pajura bicefală. Sigiliul imperial în ceară roșie are diametrul de 110 mm și este protejat într-o casetă din lemn. Cu timpul, din cauza folosirii la confecționarea casetei a unui lemn insuficient uscat, suportul s-a îndoit și a deteriorat sigiliul pe circa 1/3 din suprafața sa. Casetă sigiliului este atârnată de diplomă printr-un șnur de mătase cu fire colorate în alb, roz, galben și albastru.

ANEXE

1. 1573 septembrie 27, Alba Iulia. *Ștefan Báthory, principele Transilvaniei, confirmă vechile privilegii ale târgului Baia de Criș și ale satelor Țebea și Rișca, aparținătoare acestuia, în schimbul obligației locuitorilor de a preda Fiscului a opta parte (urbura) din aurul, argintul și celelalte metale extrase.*

Nos, Stephanus Báthori de Somlio, vajvoda Transylvaniae et Siculorum comes, memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod prudentes ac circumspecti Stephanus Báthori iudex et alter Lucas Litteratus de Szýgen juratus cives oppidi Körös Banya in ipsorum ac universorum civium et inhabitatorum dict oppidi Körös Banya nominibus et in personis nostram personaliter venientes in praesentiam, nobis significare curaverunt hunc in modum, quod licet ipsi una cum incolis duarum possessionum Chebe et Riska vocatarum ad eosdem incolas oppidi Körös Banya ex perennali divorum quondam regum Hungariae collatione et applicatione pertinentium, certas libertates, immunitates, jura et indulta a dictis Serenissimis olim regibus concessa haberent, quibus hactenus usi fuissent, petentes nos debita cum instantia ut Nos ipsos, una cum incolis dictarum duarum possessionum

in huiusmodi eorum antiquis iuribus et immunitatibus ac libertatibus conservari facere vellemus, neque ipsos illis ipsis per quospiam impediri, turbari et molestari permetteremus. Quorum instanti supplicatione benigne exaudita et faventer admissa iniuquam esse censentes, ipsos praefatos cives et inhabitatores dicti oppidi Körös Bánya una cum incolis possessionum Chebe et Ryska in eorum antiquis iuribus, immunitatibus et libertatibus in quarum videlicet hactenus usu continuo fuerunt, quovis modo etiam imposterum impediri, turbari et molestari, eosdem igitur cives et universos inhabitatores praefati oppidi Körös Bánya, simul cum incolis praescriptarum possessionum Chebe et Ryska omnibus iisdem libertatibus, iuribus et immunitatibus quibus ex indulto praefatorum divorum olim regum Hungariae ac dominorum suorum terrestrium ad hoc usque tempus continuo usi et gavisi sunt a modo etiam imposterum uti, frui et gaudere concessimus, ita tamen ut ipsi quique oppidani, una cum incolis praescriptarum duarum possessionum, juxta contenta privilegiorum ipsorum octavam partem tam auri, quam argenti ac aliarum quarumlibet mineralium per eosdem erutarum, inventarum et elaboratarum more ab antiquo observato, integre sine omni defectu in Fiscum Nostrum administrare debeant et teneantur, immo uti, frui et gaudere concedimus et permittimus praesentium per vigorem. Quocirca vobis universis et singulis egregiis, nobiles, comitibus, vicecomitibus, eorumque vices gerentibus, cunctis etiam aliis cuiuscunque status et conditionis hominibus modernis et futuris hac litterarum serie committimus et mandamus firmiter, quatenus vos quoque memoratos cives et universos inhabitatores praefati oppidi Körös Bánya una cum incolis praescriptarum possessionum Chebe et Ryska in cunctis eorundem immunitatibus, indultis iuribus et libertatibus a divis quondam regibus ac Báthoriensis dominis eorundem terrestribus eisdem concessis in quarumquidem ut praemissum est usu continuo fuerunt conservare, neque eosdem in illis ipsis quovis modo etiam imposterum impedire, turbare et molestare, vel propterea ipsos in personis rebusque eorum universis quovis modo damnificare debeatis, nec sitis ausi. Secus non facturos. Praesentibus perfectis exhibenti restituti. Datum Albae Iuliae die vigesima septima mensis septembris anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo tertio. Et subscriptum erat ad calcem earundem a dextris: Stephanus Báthori de Somlyó m.p., a sinistris vero Franciscus Forgács cancellarius m.p. Erantque aequae ad calcem in medio loco videlicet solito, super cera ductili rubra, stola papyracea tecta impressive communicae ac roboratae atque in duplici papyro patenter emanatae.

Transumpt în documentul dat de Leopold I la 28 iunie 1701; vezi documentul următor.

Traducere:

Noi, Ștefan Báthori de Șimleu, voievod al Transilvaniei și comite al secuilor, dăm de știre prin cuprinsul scrisorii de față tuturor celor cărora li se cuvine că înțelepții și chibzuiții Ștefan Bathori, jude, și al doilea, Luca Literatul de Szygen, jurat, cetățeni ai târgului Baia de Criș, în numele tuturor cetățenilor și locuitorilor

zisului târg Baia de Criș, venind în persoană în fața noastră s-au învrednicit a ne înștiința în acest chip cum că, dat fiind faptul că aceștia, împreună cu locuitorii a două posesiuni numite Țebea și Rișca și care țin de aceiași locuitori ai târgului Baia de Criș, prin veșnica danie și hărăzire a răposaiilor regi ai Ungariei, au primit anumite libertăți, imunități, drepturi și scutiri de la zișii odinioară prealuminați regi, de care s-au folosit până acum, ne-au cerut cu stăruința cuvenită ca noi să binevoim a-i ține pe aceștia, împreună cu locuitorii ziselor două posesiuni, în aceste străvechi drepturi și imunități și libertăți ale lor și să nu îngăduim ca aceștia să fie supărați, tulburați și vătămați în acestea de către cineva. Fiind ascultată și primită cu bunăvoință stăruitoarea lor cerere și considerând că nu este drept ca amintii cetățeni și locuitori ai zisului târg Baia de Criș împreună cu locuitorii posesiunilor Țebea și Rișca, să fie în vreun fel pe viitor supărați, tulburați și vătămați de către cineva în străvechile drepturi, imunități și libertăți ale lor de care s-au bucurat până acum neîntrerupt, așadar am hotărât ca aceiași cetățeni și toți locuitorii amintitului târg Baia de Criș, împreună cu locuitorii amintitelor posesiuni Țebea și Rișca, să se bucure și să se folosească de acum încolo de toate acele libertăți, drepturi și imunități de care s-au folosit și s-au bucurat neîntrerupt până acum prin privilegiul zișilor răposaii regi ai Ungariei și ai stăpânilor lor de pământ, astfel încât aceiași târgoveți, împreună cu locuitorii ziselor două posesiuni, să trebuiască și să fie datori a da fiscului nostru, după cuprinsul acelorași privilegii, a opta parte atât din aur cât și din argint ca și din alte metale oricare ar fi ele, scoase, găsite și lucrate de aceștia după obiceiul ținut din vechime, în întregime și fără nici o lipsă, iar noi, prin tăria celor de față, am acordat și am îngăduit a se folosi și a se bucura. De aceea, prin cuprinsul acestei scrisori poruncim și încredințăm cu tărie vouă, tuturor și fiecăruia în parte, aleși nobili, comiți, vicecomiți și locuitorii lor, și chiar tuturor celorlalți oameni de orice stare și condiție, de față și viitori, ca voi să fiți datori a-i ține pe amintii cetățeni și pe toți locuitorii amintitului târg Baia de Criș, împreună cu locuitorii mai sus ziselor posesiuni Țebea și Rișca, în toate imunitățile, scutirile, drepturile și libertățile acestora date lor de răposaii regi și de Bathorești, stăpânii lor de pământ și de care s-au folosit neîntrerupt, după cum s-a scris mai sus, și pe viitor să nu-i supere, să nu-i tulbure sau să-i vatăme pe aceștia în vreun fel în cele de mai sus sau pe lângă acestea să-i păgubească în persoană sau în ceea ce privește toate bunurile acestora și nici să nu îndrăzniți. Altfel să nu se facă. Scrisoarea de față, după ce se va citi, se va înapoia înfățișătorului. Dat în Alba-Iulia în ziua 27 a lunii septembrie în anul Domnului 1573. Și s-a semnat în josul acestei scrisori la dreapta Ștefan Báthori de Șimleu cu mâna proprie și la stânga Francisc Forgócs cancelar, cu mâna proprie și tot în partea de jos în locul obișnuit din mijloc s-a întărit și confirmat cu ceară roșie moale acoperită cu o cutie de lemn și s-a dat ca scrisoare deschisă în hârtie pliată.

2. 1701 iunie 28, Viena. *Leopold I, împăratul Austriei, întărește vechile privilegii ale târgului Baia de Criș și ale satelor Țebea și Rișca și le restituie dreptul de a ține târg săptămânal și patru târguri anuale libere.*

Nos, Leopoldus, Dei Gratia electus Romanorum imperator semper augustus ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae, Ramae, Serviae, Galitiae, Lodomeriae, Cumaniae, Bulgariaeque rex, archidux Austriae, dux Burgundiae, Brabantiae, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Lucemburgi ac Superioris et Inferioris Silesiae, Vürtembergae et Teckae, princeps Sveviae, marchio Sacri Romani Imperii, Burgoviae, Moraviae, Superioris et Inferioris Lusatiae, comes Hapsburgi, Tyrolis, Feretis Kyburgi et Goritiae, landgravius Alsaciae, dominus Marchiae Slavoniae, Portus Naonis et Salinarum.

Memorie commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis: Quod pro parte fidelium nostrorum circumsectorum Petri Gyarmati et Ioannis Iosa, coeterorumque civium et inhabitatorum ac universitatis incolarum privilegiati oppidi nostri Körösbánya nominibus et in personis, exhibitae sunt et praesentatae Majestati Nostrae litterae quaedam Illustris quondam Stephani Báthori de Somlyo vaivodae Transylvaniae et Siculorum comitis privilegiales super immunitatibus praedicti oppidi Nostri necnon duarum possessionum Chebe et Riska vocatarum confectae, tenoris infrascripti, supplicatumque extitit Majestati Nostrae humillime ut Nos easdem litteras omniaque et singula in eisem contenta ratas, gratas et accepta habentes pro ipsis, ipsorumque haeredibus et successoribus perpetuo valituras clementer confirmare dignaremur. Quarum quidem litterarum tenor talis est: <Urmează, în transumpt, documentul din 27 septembrie 1573, dat de Ștefan Báthory; vezi doc. 1>. Nos itaque huiusmodi supplicatione nominibus et in personis, quorum supra facta, clementer exaudita et faventer admissa, praescriptas litteras non abrasas, non cancellatas, neque in aliqua sui parte suspectas aut variatas, sed omni prorsus vitio et suspicione carentes praesentibus litteris nostris de verbo ad verbum sine diminutione et augmento, variationeque aliquali insertas et inscriptas, quoad omnes earum continentiarum articulos et puncta, eatenum quatenus eadem rite et legitime existunt emanatae ac in quantum in usu et exercitio eorundem hactenus extiterunt acceptamus, approbamus, ratificamus et perpetuo valituras confirmamus harum Nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Porro tum ad nonnullorum fidelium Nostrorum propterea Majestati Nostrae factam intercessionem, tum vero attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis incolarum dicti oppidi Nostri Körösbánya, quae ipsi incolae eiusdem Majestati Nostrae semper pro suo modulo exhibuisse, Nobis perhibentur, qualia et imposterum quoque exhibituros se se pollicentur. Volentes etiam bono et conservationi ipsorum publicae benigne prospicere, nundinas illas tam annuas, quam fora hebdomadalia quae videlicet ob injuriam praeteritorum temporum a possessione Brad partim etiam consensu ipsiusmet praedicti oppidi vendicata erant, pace per Dei gratiam cum Christianitatis hoste Turca, ipsis alias vicino facta, eisdem incolis et inhabitatoribus iam dicti oppidi

Nostri Körösbánya, non solum restituenda volumus, prout et praesentium vigore restituimus, verum eadem denuo etiam benigne conferimus et donamus annuentes et concedentes ut ipsi quatuor fora annua libera, scilicet primum in festo secundo Pentecostes, quod incidit vigesima die mensis Iunii, secundum pro die Beatae Estherae, quod incidit decima octava mensis Iulii, tertium pro festo Sancti Nicolai Episcopi, quod incidit die decima septima Decembris, quartum vero pro die Beati Theodori Martyris qui incidit die vigesima mensis novembris et haec quidem stylo veteri, apud ipsos adhucdum usitato, ad haec forum etiam hebdomadale singulis septimanis et quidem diebus lunae singulis, absque tamen praepudicio nundinarum seu fororum annuorum et hebdomadaliu aliorum quorumvis locorum, quocirca etiam universos et singulos mercatores, negociatores institores et forenses homines atque viatores quoslibet harum serie assecuramus, affidamus et certificamus, quatenus ad dictas nundinas seu fora annua et hebdomadalia libera per Nos in dicto oppido Nostro, modo praemissa celebranda commissa et concessa, cum omnibus mercimoniis rebusque justis et bonis, secure libere et sine omnibus pavore et formidine personarum rerumque et mercimoniorum eorum venire, properare et accedere, peractisque ibidem cunctis negotiationibus suis ad propria aut quae voluerint loca redire salvis semper rebus, bonis atque personis suis sub Nostra protectione et tutela speciali regia permanere valeant atque possint et hoc volumus in foris aliis publicis ubique palam fieri publicarique et proclamari. Praesentes vero litteras Nostras privilegiales ipsi oppido vel hominibus eorum, quibus eas concediderint, iterum reddi.

Datum in civitate Nostra Vienna, Austriae, die vigesima octava mensis iunii, anno Domini millesimo septingentesimo primo, regnorum Nostrorum Romani quadragesimo tertio, Hungarici quadragesimo septimo, Bohemici vero quadragesimo quinto.

Leopoldus m.p.

Comes Samuel Kalnoky
Andreas Szentkereszti

Pe fila alăturată, cu alt scris:

Hoc benignissimum a piaie reminiscendae Augustissimo ac Clementissimo imperatore simulque rege Hungariae et Transylvaniae principe domino domino Lepoldo primo Körös-banyensibus iisdemque vicinis incolis claritum privilegium in tantum submississime confirmatur, in quantum ab Altefata majestati in omnibus articulis et conditionibus emanatum et mihi pro omni camerali manutentione atque protectione productum et hocce in loco exhibitum.

Datum Halmadinii die 15 Augusti 1718.

Sacratissimae Caesareae Regiaeque Majestatis Catholicae Inclitae officinae Aulico-Rationariae consiliarius, nec non constitutus districtuum intra fluvios Danubium, Tybiscum et Marosinum iacentium cameralis inspector
Iohannes de Thau m.p.

Direcția Județeană Hunedoara a Arhivelor Naționale, fond *Primăria comunei Baia de Criș*, doc. 1/1701; original pe pergament, sigiliu atârnat.

Traducere:

Noi, Leopold, prin mila lui Dumnezeu împărat ales al Romanilor, de-a pururi august, și rege al Germaniei, Ungariei, Boemiei, Dalmației, Croației, Slavoniei, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, arhiduce al Austriei, duce al Burgundiei, al Brabantului, Stiriei, Carintiei, Carnioliei, Luxemburgului și Sileziei superioare și inferioare, de Würtemberg și Teck, principe de Suabia, marchiz al Sfântului Imperiu Roman, de Burgovia, Moravia, Lusacia Superioară și Inferioară, conte de Habsburg, al Tirolului, de Kőburg și Gorizia, landgraf al Alsaciei, domn al mărcii Slavoniei, portului Naon și al Salinelor.

Dăm de știre prin cuprinsul scrisorii de față tuturor celor cărora li se cuvine că pentru credincioșii noștri, chibzuiții Petru Gyarmati și Ioan Iosa și pentru ceilalți cetățeni și locuitori ca și pentru universitatea locuitorilor târgului nostru privilegiat Baia de Criș, în numele lor și în persoană, s-a înfățișat și prezentat maiestății noastre o anume scrisoare privilegială a prealuminatului răposat Ștefan Bathori de Șimleu, voievod al Transilvaniei și comite al secuilor, dată cu privire la imunitățile zisului târg al nostru ca și a două posesiuni numite Tebea și Rișca al cărei cuprins este scris mai jos și s-a cerut în chip preaplecător maiestății noastre ca noi, întărind, confirmând și primind această scrisoare și toate și fiecare dintre cele conținute în ea să binevoim a o întări cu milostivire spre tărie veșnică pentru aceștia și pentru moștenitorii și urmașii lor. Al cărei cuprins este următorul: (... urmează transumptul). Noi așadar, fiind ascultată și primită cu milostivire rugămintea făcută mai sus în numele acestora, amintita scrisoare fără rosături, fără tăieturi și nici îndoienică sau schimbată în vreo parte a sa, ci lipsită de orice defect sau bănuială, fiind inclusă și înscrisă în prezenta scrisoare a noastră, cuvânt de cuvânt, fără vreo micșorare sau adăugire sau vreo altă schimbare și în ceea ce privește toate articolele și punctele din cuprinsul acesteia, ca această scrisoare să fie dată după obicei și după lege după cum a fost până acum spre folosul acestora, o primim, o încuviințăm, o întărim și o confirmăm spre tărie veșnică prin puterea și mărturia acestei scrisori a noastră atât prin mijlocirea unor credincioși ai noștri făcută pe lângă Maiestatea Noastră cât și luând aminte și considerând credința și slujbele credincioase ale locuitorilor zisului târg al nostru Baia de Criș pe care aceiași locuitori ai acestui târg s-au învrednicit a le arăta maiestății noastre întotdeauna spre tăria sa și tot așa am făgăduit că vor arăta și pe viitor. Dorind a ne îngriji cu bunăvoință de binele și folosul public al acestora și făcându-se pacea creștinătății cu dușmanul turc prin mila lui Dumnezeu, voim nu doar a restabili pentru aceiași locuitori ai zisului târg al nostru Baia de Criș acele târguri atât zonale, ci și cele săptămânale care, din pricina nedreptății din vremile trecute, au fost ținute de posesiunea Brad în parte chiar cu acordul aceluiași târg mai sus zis, și chiar acordăm și dăm cu bunăvoință acestea, hărăzind și acordând

pentru ca aceștia să țină patru târguri libere anuale, adică primul în sărbătoarea de ziua a 2-a după Rusalii, care cade în ziua a 20-a a lunii iunie, al doilea în ziua Sfintei Estera, care cade la 18 a lunii iulie, al treilea în sărbătoarea Sf. Episcop Nicolae, care cade în ziua 17 a lui decembrie, al patrulea pentru ziua Sf. Martir Teodor, care cade în ziua 20 a lunii noiembrie și acestea după stilul vechi folosit de aceștia până acum și pe lângă acestea să țină și un târg săptămânal în fiecare săptămână dar numai în zilele de luni, fără nici o pagubă a târgurilor anuale și săptămânale și a altor locuri, și prin cuprinsul celor de față asigurăm, încredințăm și întărim pe toți și fiecare dintre neguțatori, vânzători și târgoveți ca și pe oricare călător ca la zisele târguri libere, anuale și săptămânale, fără zile și date de noi spre a fi ținute în zisul târg în chipul amintit să vrea și să poată să vină, să se grăbească și să ajungă cu toate mărfurile și lucrurile îngăduite și bune în siguranță și neîngrădiți și fără teamă și spaimă pentru persoanele lor și pentru lucrurile și mărfurile lor și după încheierea acolo a tuturor negoțurilor sale să se poată întoarce întotdeauna la propriile case sau oriunde ar voi, lucrurile, bunurile și persoanele lor fiind în siguranță să rămână sub oblăduirea noastră și protecția regală specială și aceasta voim ca în celelalte târguri oriunde să se facă publică și să fie arătată și vestită. Așadar prezenta scrisoare a noastră privilegială se va înapoia de același târg sau de acei oameni cărora li se va încredința spre cunoștință.

Dat în cetatea noastră Viena a Austriei, în ziua 28 a lunii iunie, în anul Domnului 1701, al domniilor noastre, al 43-lea al domniei romane, al 47-lea al celei maghiare, al 45-lea an al celei din Boemia.

Leopold cu mâna proprie

Contele Samuel Kalnoky
Andrei Szentkereszti

Acest preabinevoitor privilegiu dat de prea augustul și prea milostivul de pioasă amintire împărat, rege al Ungariei și principe al Transilvaniei, domn domn Leopold I pentru aceiași vecini, locuitori ai Băii de Criș se întărește în chip preaplecat la fel cum s-a dat de către amintita Maiestate în toate articolele și condițiile și înfățișat mie spre deplină păstrare și oblăduire comercială și arătat în acest loc.

Dat la „Hălmagiu” în ziua de 15 august 1718 – Consilier al preasfântului Înalt oficiu aulic contabil al maiestății sale cezaro – crăiești catolice ca și inspector cameral rânduit pentru districtele dintre râurile Dunăre, Timiș și Mureș.

Ioan de Thau, cu mâna proprie